

Oversigt over Plantesygdomme.

220. — Juni 1937.

Der er for Juni Maaned indkommet Beretninger fra 80 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 603 Forespørgsler.

KORN.

Manganmangel, Lyspletsyge, har som sædvanlig været let at konstatere i Vaarsæd. Angrebene Styrke varierer meget. Det Haab, man nærer til Nedbørens Sammenpakning af Jorden, er kun delvis gaaet i Opfyldelse. Paa ikke alfor lette Jorder har Nedbøren dog givet Jorden en vis Fasthed (Jørgen Christensen, Skanderborg; P. Gregers Hansen, Odense), nok til at Havren kom igennem uden stærkt Angreb. Men paa typisk lyspletsyg Jord, der er sandet, sortmuldet, løs og maaske tillige kalket stærkt, har ovennævnte Fasthed ikke kunnet hindre stærke, ødelæggende Angreb, der forekommer over hele Landet med de største Udbredelsesomraader i Jylland. Som sædvanlig forekommer mange Eksempler, hvor Sygdommen først kommer til Udbrud 8—10—15 Aar efter Kalkningens Udførelse (H. Rasmussen, Hobro; A. M. Frederiksen, Jerslev; Ingemann Petersen, Gørlev; F. C. Frandsen, Thisted). En Prøvekalkning, som den er udført i et smalt Bælte over Marken ved Vils paa Mors (N. A. Olesen), gav stærk Lyspletsyge, hvad naturligvis er et udmærket Fingerpeg, men det alene er ikke tilstrækkeligt, naar der kan gaa mange Aar, inden Kalkens »skjulte Fejl« viser sig.

I mange Tilfælde har Anvendelsen af Svovlsur Ammoniak i Stedet for Ajle og Salpeter været nok til at holde Sygdommen i Skak (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Aalborg; C. Christensen, Holstebro), og Forsommerens rigelige Nedbør har bevirket, at selv en ret sen Udbringning af Svovlsur Ammoniak har vist udmærket Virkning (A. B. Andersen, Viborg).

Mangansulfat har haft gode Betingelser for at virke hurtigt og godt og er ogsaa brugt i stor Udstrækning, men desværre er dette Stof efterhaanden blevet for kostbart, især for Dyrkere af Landets karrige Jorder, hvor det da ogsaa anvendes i for lille Udstrækning (P. Trosborg, Brande). Enkelte nævner, at Mangansulfat er vanskeligt at fremskaffe (P. Rasmussen, Aabenraa).

I Vintersæd er iagttaget stærke Angreb af Lyspletsyge paa Rug ved Lønne i Vestjylland samt paa Livø og i Slagelseegnen flere Steder paa Hvede, hvor Angrebet dog efterhaanden aftog i Styrke (Martin Olsen). Det var vel værd at forsøge, om ikke Anvendelse af Mangansulfat til

Vintersæden allerede om Efteraaret vilde føre mange Planter frelst igennem Vinteren, som ofte faar hele Skylden for Tynding af Plantebestanden.

Kendskabet til Lyspletsygens Symptomer er endnu langt fra almindelig udbredt, og dette er dog den første Betingelse for, at Midlerne kan bruges rigtigt (C. M. Bundgaard, Ringsted) — og rettidigt.

Kobbermangel, Gulspidssyge, er i Jylland ret almindelig, dog synes Angrebene som Helhed at være godartede. Stærke Angreb forekommer, hvor Blaasten ikke er anvendt. Hyppigt ses Sygdommen i Pletter, der antages at stamme fra daarlig Mergelspredning (H. Rasmussen, Hobro). I Viborgeggen er iagttaget et meget stærkt Angreb paa 10—15 ha Havre (A. B. Andersen, Viborg). Flere Steder i Ringkøbing Amt er Sygdommen endnu altfor almindelig og findes især i ondartet Grad, hvor man for at bekæmpe Lyspletsyge har pløjet dybt, enkelte Marker er helt hvide (C. Christensen, Holstebro); hverken Lysplet- eller Gulspidssyge taaler stærk Løsning af Jorden. Blaasten har i Himmerland virket helbredende i Løbet af faa Dage efter Udstrøning (S. A. Ladefoged, Aars). Udenfor Jylland er et stærkt Angreb af Gulspidssyge konstateret hos Havre paa opdyrket Højmose ved Stavrbj Lyng, Præstø (P. Grøntved, Næstved).

Byggets Stribesyge (*Pleospora graminea*) iagttages, hvor Afsvampning er undladt: »Ikke saa lidt Angreb kan iagttages, hvor Bygget ikke er afsvampet blot gennem faa Aar« (H. Gejl Hansen, Store Heddinge), og »Stribesyge findes i altfor mange Byg- og Blandsædsmarker, hvor Afsvampning ikke er almindelig, ofte med ca. 2 %« (C. Christensen, Holstebro). Lignende Forhold omtales af S. E. Bertelsen, Malling og Johs. Holme Hansen, Assens.

Byggets Bladpletsyge (*Pleospora teres*) har været meget fremtrædende i Aar (H. Rasmussen, Hobro; A. P. Aidt, Viborg; E. Staunskjær, Kolind; M. Greve, Roskilde). Aarsagen hertil maa søges i ingen eller mangelfuld Afsvampning af Udsæden. Denne udelukker dog ikke Bladpletsygens sekundære Angreb, der kan stamme fra syge, uafsvampede Nabomarker.

De hyppigt forekommende Angreb af baade Stribesyge og Bladpletsyge hos Byg viser ofte en sand Tyrkertro paa Afsvampningens Varighed; det kan ikke fremhæves for stærkt, at denne kun er 1 — eet — Aar!

Knækkefodsyge (*Cercospora herpotrichoides*) er iagttaget hos Hvede ved Tystofte (H. Bagge), paa Samsø (P. Riis Vestergaard) og ved Assens (Johs. Holme Hansen), alle Steder med svage Angreb.

Magniummangel, Tigerstribning, er iagttaget hos Havre ved pH. 4.3 i Hedebrugets Kalkforsøg ved Grindsted og Karup.

Den rigelige Nedbør i Forsommeren har mange Steder hæmmet Kornets Vækst meget stærkt og givet det er gult og spidst Udseende, især hos tidligt saaret Korn (N. A. Olesen, Aalborg; H. Rasmussen, Hobro). Tillige er der udvasket en Del Kvælstof, hvorfor et ekstra Tilskud af Salpeter har været nødvendig for atter at sætte Vækst i Planterne (C. Nørgaard Pedersen, Rønde).

BÆLGPLANTER.

Lucernebrok (*Urophlyctis alfalfae*) med ærtestore Svulster ved Rodhalsen er iagttaget paa Langeland (Johs. Jensen, Tullebølle) og paa

Fyn i Bukkerup ved Glamsbjerg; sidste Sted var Angrebet saa stærkt, at Marken blev pløjet op.

Kløver-Stængelsyge (*Gloeosporium caulivorum*) er i Slutningen af Maaneden fundet ret udbredt hos Rødkløver ved Lyngby.

BEDER.

Manganmangel, Lyspletsyge, forekommer hyppigt med stærke Angreb (H. H. Holme Hansen, Sakskøbing; A. Pedersen, Varde; Fr. Heick, Toftlund; J. Winther Eriksen, Stege). Ligeledes i Lammefjorden, hvor Kalken ligefrem pløjes op af den kalkrige Jord (H. Rasmussen, Roskilde).

Rodbrand har været meget almindelig og er i Aar fortrinsvis iagttaget efter Udtyndingen. I mange Tilfælde er Jordens Reaktion høj pH. 7.0—7.5, altsaa Jord der i et normalt Aar næppe giver Rodbrand; Frøet er som Regel afsvampet. Imidlertid har Nedbør og Kulde i Forening paa et vist Tidspunkt af Roernes Udvikling givet yderst slette Vækstbetingelser, hvorfor Planterne stod stille i Vækst, hvad de ikke taaler. Hertil kan komme lokale Forhold, som forværrer denne Tilstand: »Det er mit Indtryk, at Mangler ved Dræningen i Forbindelse med et noget uheldigt Bearbejdningstidspunkt (for fugtigt) spiller en ret afgørende Rolle» (K. Møller, Haslev; »Det maa sikkert skyldes ubekvem og fast Jord, forvoldt ved de stærke Regnskyl» (Fr. Nielsen, Haderslev). Angrebene er almindelige overalt i Landet og omtales ret udførligt i 21 Beretninger. Omsaaning har været meget hyppig baade i Dele af en Mark og hele Marken. Under saadanne Forhold er det nærmest selvfølgelig, at Rodbranden i Kalktrangspletter har været ualmindelig voldsom. Stærke Rodbrandangreb giver altid Anledning til forskellige Overvejelser vedrørende Kalkning og Dræning. Med Hensyn til Kalk maa det erindres, at denne ikke bekæmper alle Former for Rodbrand. Beder, Lucerne og Humleagtig Sneglebælg er vore mest kalkelskende Landbrugsplanter, men at regne med unormale Aar og kalke Jorden endnu stærkere alene af Hensyn til disse tre Planter, vil næppe være rigtigt. Derimod kan saadanne unormale Aar give værdifulde Vink om, hvor Jorden trænger til Dræning.

Fænomenet »Væltesyge« forekommer hyppigt i Forbindelse med Rodbrandsangreb, der til dels er overstaaede, men dog ikke anderledes, end at den sidste lille Keglestub af Roden, der endnu fæstner Planten til Jorden, en skønne Dag bliver for svag i Forhold til Roens »Overdel«; og saa væltes Planten af Blæsten eller Redskaber. »Væltesyge« omtales fra mange Egne (H. K. Olsen, Odense; H. H. Holme Hansen, Sakskøbing; A. M. Frederiksen, Jerslev; Ingemann Petersen, Gørlev; M. Greve, Roskilde).

Mosaiksyge omtales i 18 Beretninger som meget svag i Angreb eller slet ikke iagttaget.

Hagl har ødelagt flere Roemarken ved Gjesten (C. Aaquist, Vejle).

KORSBLOMSTREDE.

Kobbermangel, Gulspidssyge, er iagttaget med stærke Angreb paa Kaalroe ved Læborg-Holsted (J. Dons Christensen, Ladelund).

Mosaiksyge forekommer med svage Angreb paa Amagergaarden ved Taastrup og i Kertemindeegnen (T. K. Ladegaard, Marslev).

Vindslid forårsaget af stærk Blæst, undertiden i Forbindelse med Sandflugt, har mange Steder fremkaldt Ødelæggelse af Roden hos Kaalroer, der faar et rodbrandlignende Udseende og forårsager Roens Væltning.

KARTOFLER.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) meldtes 1. Gang den 20.—22. Juni paa Rosen ved Aars (S. A. Ladefoged) og paa Webbs i Gug ved Aalborg (Aa. Knudsen, Skalborg), begge Steder med stærke Angreb. De meget tidlige Angreb bredte sig hurtigt i Maanedens sidste Uge, og da Skimmelen blev iagttaget paa Juli i Horns Herred (H. E. Jensen, Hillerød) udsendes ved Maanedsskiftet 1. Sprøjtevarsel.

Kartoffelens Rodfiltsvamp (*Hypochnus solani*) omtales i 10 Beretninger som almindelig og med stærke Angreb, medens den i 12 Beretninger nævnes som ikke iagttaget. Stærke Angreb forekommer især ved tidlig Lægning i kold Jord, og hvor man har undladt skarp Sortering af Læggekartoflerne (J. Gregersen Dal, Mors). For den tidlige Kartoffelavl har Sygdommen betydet et ikke ringe Udbyttetab (P. Riis Vestergaard, Samso).

Uensartet Spiring med Spring i Rækken skyldes for en stor Del Rodfiltsvampen. »Det er sjældent at se saa stor Forskel paa forspirede og ikke forspirede Kartoffler som i Aar« (S. A. Ladefoged, Aars).

Kartoffelens Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) omtales i 7 Beretninger som godartet: »Hvor Sygdommen for Aar tilbage var almindelig, skal der nu ledes efter sortbensyge Planter; kun i ganske enkelte Marker kan der være ½—1 % Sortbensyge« (C. Christensen, Holstebro).

HANS R. HANSEN.

FRUGTHAVEN.

28 Indberettere har besvaret nedenstaaende Skema, og sammenlagt ser Besvarelsen saaledes ud:

Juni 1937.					
Svampesygdomme m. m. paa Frugttræer og Buske	Intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Æblemeldug.....	5	9	3	5	
Æbleskurv.....	1	4	1	11	10
Pæreskurv.....	2	5	3	7	9
Monilia paa Æbleskud.....	1	11	3	7	4
» » Pæreskud.....	10	8	2	2	
» » Kirsebærskud.....	2	4		3	16
» » Blommieskud.....	6	6	4	5	2
Stikkelsbærdræber.....		4	3	9	9
Solskoldning af Stikkelsbær (Blege, affaldende Bær).....	8	3	2	2	

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) og Pæreskurv (*Venturia pirina*) er saa alvorlige, at man kan sige: »Det er Skurvaar i Aar«. Som det ses af Skemaet, regner mere end en Trediedel af Indberetterne, at stærke Angreb af disse Sygdomme er almindeligt udbredt (Arne Pallesen, Hjørlund; C. Aaquist, Vejle; C. A. Nørholm, Horsens; Hans Larsen, Svendborg; Chr. Greve, Vester Skerninge; N. F. J. Larsen, Jerslev; Ejner Christensen, Slagelse; Grethe Langsø Nielsen, Roskilde; Ph. Helt, Karise; Georg Jensen, Sakskøbing; Ove Skov, Maribo).

Naturligvis er Skurven værst i usprøjtede Haver, men ogsaa i sprøjtede findes den, især i daarligt sprøjtede Haver, og disse er desværre almindelige (A. Gylling, Aarhus). Fra mange Sider fremhæves det, at Vejret ofte har hindret Sprøjtningen. I Svendborg Amt nævnes Bellefleur de France som den Sort, der er mest angrebet paa Bladene (Hans Larsen), iøvrigt er det de almindeligt modtagelige Sorter, som angribes. Ved Næstved viste Skurven sig allerede de første Dage i Maaneden, men grundet paa tørt Vejr bredte Smitten sig der kun langsomt (M. E. Elting).

Pæreskurven er som sædvanlig værre paa Frugterne end paa Bladene, men fra flere Steder meldes der ogsaa om Bladangreb, der i nogle Tilfælde er alvorlige. Dette Bladangreb er et godt Bevis paa Skurvens stærke Angreb i Aar, thi nu har vi ellers i flere Aar praktisk talt ikke set et Pæreblad med Skurv.

Kræft (*Nectria galligena*) paa Æble har været alvorlig paa 4 Aars Cox' Orange paa Fæmø (Aton Andersen) og flere Steder i Maribo Amt paa fjorgamle Skud, ogsaa hvor Sprøjtning er blevet gennemført (Georg Jensen). Ved Skive er der set svære Angreb paa unge Træer, hvor der gødes for stærkt, medens Sygdommen er sjælden paa daarlig Jord (J. C. Myrhøj).

Monilia paa Æbleskud (*Monilia laxa f. mali*) har, som det fremgaar af Skemaet, ikke været nær saa alvorlig som Monilia paa Kirsebærskud (*Monilia laxa*), og af mindre Betydning har denne Svamp været paa Blomme og mindst paa Pære.

Paa Fæmø synes Monilia paa Æble at være i Tilbagegang. Sorter (Charlamowsky og Pigeon), som var stærkt angrebet sidste Aar, er næsten helt fri i Aar, men der er ogsaa sprøjtet 6 Gange i Aar iberegnet første Sprøjtning med 6 pCt. Blaasten i det tidlige Foraar (Aton Andersen). Fra Svendborg nævnes et Tilfælde, hvor Angrebet i Forbindelse med Kræft, var meget alvorligt (Hans Larsen). Moniliaangrebet paa Kirsebær illustreres godt ved følgende Udtalelser: »I ubehandlede Haver findes meget svære Angreb ved Skive« (J. C. Myrhøj). »Findes meget almindeligt paa de faa Kirsebærtræer, mest Surkirsebær, som findes her paa Varde-Esbjergegn« (M. Sørensen). »Særdeles slem i Jylland paa Prunus triloba og Surkirsebær« (A. Gylling). »Angrebene er meget ondartede i Svendborg Amt, især paa Surkirsebær« (Chr. Greve). »Meget slem mange Steder i Landet« (Chr. Nørholm). »Er meget udbredt paa Skelskør-Slagelse- og Holbækegn« (A. Sauer, E. Christensen). »Ved Næstved er Angrebet mest ondartet paa storfrugtede Syltebær (Ostheimer og Skyggemorel, men ogsaa betydeligt paa alm. Surkirsebær« (M. E. Elting). »Paa Lolland-Falster er der ofte stærke Angreb. Der

gøres for lidt ud fra Begrundelsen, at det er for omstændeligt, da Frugten ofte falder tidligt af, bliver taget af Fuglene o. lign.« (O. Skov).

Om betydelige Angreb af *Monilia* paa Blommeskud foreligger der kun 2 Indberetninger: »Meget almindelig paa Varde-Esbjergegnen, antagelig fordi Blommer ikke sprøjes rationelt mod Svampesygdomme her paa Egnen« (M. Sørensen). »Er kun fundet et enkelt Sted her paa Slagelse-Skelskøregnen, hvor flere Træer var stærkt medtagne« (A. Sauer).

Gul Frugtskimmel (*Monilia fructigena*) har været stærk paa Sød-kirsebær paa Sydfyn (Chr. Greve).

Bladfald. Fra Laven meldes om stærkt Bladfald paa Cox' Orange og Pigeon efter Sprøjtning med $1\frac{1}{2}$ % Svovlkalk + Nikotin og Blyarsenat (A. Pallesen), og ved Kallundborg er der en Del brune, plettede Cox' Orange samt en Del Bladfald. Paa Tystofte har der været stærk Sprøjteskade paa Graastener, Koldemosegaards Reinet efter Sprøjtning med Svovlkalk + Blyarsenat + Nikotin, men kun lidt eller intet paa de andre Sorter (A. Feilberg).

Paa Svendborgegnen har der ogsaa været stærkt Bladfald paa Æble, men her sættes det i Forbindelse med den stærkt tørrende Blæst sidst i Maj (Hans Larsen). Det er ofte vanskeligt at paavise Aarsagen til, at Æbletræer kaster Bladene i Forsommeren, det kan baade skyldes Sprøjtning og Vækstforhold og maaske ogsaa andre Aarsager.

I Salling er en stor Del unge Æbletræer gaaet ud, uden at Aarsagen kunde paavises, de var brune fra Forædlingsstedet og et Stykke opefter.

Stormen sidst i Maj afløvede næsten fuldstændigt Blommetræerne paa udsatte Steder paa Amager (Verner Nielsen).

Kraftige Haglbyger har skadet Æbler (C. Aaquist, Vejle).

Sølvglans har ved Sporup angrebet en Experimentalfältets Svedske-blomme, som for 2 Aar siden blev podet paa en gammel Myrobalan (A. Pallesen). Det skyldes sandsynligvis Angreb af Svampen *Stereum purpureum*, men Sølvglanssymptomer kan ogsaa komme paa ompodede Træer, fordi der sker for stærk Næringsstilførsel fra den store Rod til den lille Krone.

Blommepunge (*Taphrina pruni*) ødelægger ofte mange Frugter af Blomme og Myrobalan.

Bakteriekræft (*Pseudomonas mors-prunorum*) er sandsynligvis Aarsagen til, at mange Blommer under 8—10 Aar, især af Sorten Victoria, dør ved Skive. Paa samme Egn dør mange Myrobalaner, 6—10 Aar gamle. Haglskudsygen, der jo kan forårsages af samme Bakterie, er overordentlig hyppig. Den er dog hidtil holdt nogenlunde nede med Svovlpudring eller Svovlkalksprøjtning (J. C. Myrhøj). Ogsaa fra andre Steder i Jylland meldes om Angreb af Bakteriekræften paa Blomme, unge Træer gaar ud, medens store Grenpartier dræbes paa ældre (A. Gylling).

Haglskudsyge paa Kirsebær (Morel) er meget alvorlig ved Skelund (A. Pallesen).

Gummiflod er stærk i de fleste Egne af Jylland baade paa Sur- og Sødkiisebær — ogsaa hvor der kalkes stærkt (A. Gylling).

Afkastning af Kirsebær, rimeligvis paa Grund af mangelfuld

Befrugtning, er almindelig i Maribo Amt, næsten alle Bærrene bliver gule eller rødlig og kastes (Georg Jensen).

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) optræder meget forskelligt, men dog mange Steder alvorligt. Den synes værre paa Øerne end i Jylland. »I de fleste Haver (Jylland) bliver Stikkelsbærrene sprøjtet om Vinteren med Svovlkalk, Blaasten, Formalin, Frugttørkarbolineum el. a., og alle Vædsker virker tilsyneladende lige godt, da man sjældent ser Angreb, hvor der sprøjes« (A. Gylling). »Sygdommen næsten forsvundet, hvor Buskene passes med Sprøjtning eller Pudring« (J. C. Myrhøj, Skive). »Ualmindelig godartet paa Varde-Esbjergeggen« (M. Sørensen). »Ret ondartet i hele Randers Amt« (O. H. Mynster). Fra Svendborg Amt skrives: »Hvor man har sørget for en god Vintersprøjtning med Blaasten eller Svovlkalk og nu i Sommertiden har passet paa at give $\frac{1}{2}$ % Formalin, er der intet Angreb. Hvor Vintersprøjtning ikke er foretaget, er der alle Vegne mere eller mindre Angreb« (Hans Larsen). En anden Melding fra Sydfyn lyder saaledes: »Det daarlige Vejr i Forsommeren har i højeste Grad foraarsaget ondartede Angreb. Sprøjtning med Kobbersodavædske har virket godt; enkelte Buske er svedet« (Chr. Greve). Ved Tystofte er der ret stærkt Angreb trods Sprøjtning sidst paa Vinteren med 6 % Blaasten og $\frac{1}{2}$ % Formalin, saa snart Dræberen viste sig (A. Feilberg). I Sorø og Holbæk Amter ses der næsten overalt ondartede Angreb, særlig paa Achilles. 10 % Svovlkalk i Knopbrydningen, efterfulgt af 2 Gange Formalin + Sæbe har ikke kunnet holde Achilles ren (Ejner Christensen). Følgende Udtalelse synes at have almen Gyldighed; »Stikkelsbærdræberen optræder meget vilkaarligt i Aar, enkelte kraftige Angreb, selv efter omhyggelig Sprøjtning. Andre Steder slet ikke, endog hvor man har undladt enhver Bekæmpelse« (M. E. Elting).

KØKKENURTER.

Drueskimmel (*Botrytis sp.*) har nogle Steder ødelagt en Del Jordbær.

»Brune Rødder« paa Tomater er almindelige, stærke og svage Angreb veksler, det er sjældent at finde en Kultur, der er fri (Verner Nielsen).

Skalotteløgene er i de fleste Haver i Københavns Amt meget sløje med vissen Top, antagelig paa Grund af Mosaiksyge (Grethe Langsø Nielsen).

PRYDPLANTER.

Tjørnerust (*Gymnosporangium clavariiforme*) har optraadt med enkelte ret stærke Angreb i Vejringe ved Stubbekøbing (O. Skov). Paa et Par Hold indsendt Materiale har der været stærkt Angreb, især paa Tjørn fra en østjydsk Planteskole.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LANDBRUGSAFGRØDER.

Havreaal (*Heterodera schachtii*). Fra Haderslev skrives: »Aldrig nogensinde har der været saa mange og stærke Angreb som i Aar« (Fr. Nielsen). Endvidere: »Havreaalens Ødelæggelser antager — især i Østjyllands bedste Kornegne — værre Karakter end noget tidligere Aar siden 1920. Maj Maanedes stærke Nedbør og Tørken i Juni har svækket Planterne, saa Angrebene Ødelæggelser træder stærkere frem. Cyster iagtoges baade paa Hvede og Havre d. 7.—8. Juni« (Jørgen Christensen). Fra Midtdjursland meldes ogsaa om stærke Angreb. Selv Vaarrug er angrebet (E. Staunskjær). Mange andre Beretninger lyder paa overordentlig stærke Angreb med stor Skadevirkning.

Kløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Flere Meddelelser om Angreb baade i Rød- og Hvidkløver. Ved Eskildstrup fandtes Angreb i Hvidkløver til Frø.

Havetægen (*Lygus pabulinus*). Fra Himmerland skrives om Angreb i en Kartoffelmark. Det begyndte langs en Tjørnehæk (S. A. Ladefoged).

Gulerodsbladloppen (*Trioza viridula*) har i Himmerland vist sig i en Masse Marker, men Angrebene synes ikke at blive alvorlige (S. A. Ladefoged).

Bedelus (*Aphis papaveris*). Lusene optræder ret kraftigt en Del Steder, men endnu er der kun indløbet faa Beretninger om alvorlige Angreb.

Kaallus (*Brevicoryne brassicae*). Fra Slagelse skrives, at navnlig Blom- og Rosenkaal, men ogsaa Hvid- og Rødkaal er meget angrebet (E. Christensen).

Smelderlarver (*Agriotes spp.*). Skaden har som meddelt været meget alvorlig i Aar. Nu foreligger der en Del Beretninger om Angreb i Roemarken. Undertiden har gentagne Omsaaniinger været nødvendige endog ind i Juni Maaned (H. H. Holme Hansen). Angrebene har ogsaa været alvorlige ved Aalborg (J. Chr. Andersen-Lyngvad), hvor det ogsaa i et Tilfælde gik ud over Kartoffler.

Aadselbillelarver (*Blitophaga opaca*). Paa Sjælland er kun bemærket faa og svage Angreb, paa Fyn ganske enkelte, ret stærke Angreb (T. K. Ladegaard). Fra Brørup skrives derimod: »Mange Angreb, deraf enkelte meget stærke, men Giftklid har virket fortrinligt« (J. Dons Christensen). Fra Ringkøbing Amt: »Enkelte Steder stærke Angreb, Blok-hakning har været nødvendig« (C. Christensen). Paa Toftlundegnen anvendte man i enkelte Tilfælde Giftklid og fik god Virkning (Fr. Heick). I Nordslesvig var Angrebene svage (P. Rasmussen).

Runkelroebillen (*Atomaria linearis*). Fra Sydsjælland skrives: »I Juni Maaned er Billerne set i ret stort Antal paa Roebledene om Aftenen, ogsaa i Marker, hvor der ikke var bemærket nogen egentlig Skade paa de fremspirende Planter. I en paa Grund af Billeangreb om-saaet Mark kom der ogsaa Angreb i de smaa, om-saaede Planter, men ikke nær saa ondartet som første Gang (3—4 Uger tidligere)« (P. Grøntved). Ved Ringsted forekom et Angreb i Forbindelse med stærk Rødbrand. Forfrugten var Frø-Runkelroer (M. Bundgaard). Et stærkt Angreb i sent saaede Rødbeder bemærkedes paa Bogø (J. Winther Eriksen). I flere Runkel- og Sukkeromarker paa Roskildeegnen, hvor »Væltesyge«

forekom, fandtes Billerne ogsaa, og i Indberetningen udtales Formodning om Sammenhæng mellem Billernes Gnav og Væltesyge (K. M. Nielsen).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Som ventet har Larverne af den Stamme, der har Flyveaar 1938, kun gjort ringe Skade i Aar. Lidt Gnav er konstateret baade i Roer og Korn, men sjældent af videre Betydning.

GødningSBillelarver (*Aphodius spp.*). Fra flere Lokalteter, bl. a. Brønderslev, indsendtes Torbistlarver til Undersøgelse. Det viste sig at være Larver af de meget almindelige GødningSBiller. De har en betydelig Lighed med smaa Oldenborrelarver eller Gaasbillelarver, men de lever af Gødning og vides kun i enkelte Tilfælde at have forgrebet sig paa Kulturplanter. Ved Brønderslev myldrede det med Larver i en Kartoffelmark, der i Fjor havde faaet en stor Mængde Staldgødning. Nogen Skade kunde dog ikke paavises (O. Nielsen).

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Beretningernes Indhold varierer fra: »Jordlopper ikke bemærket« til usædvanlig stærke Angreb. Det kan dog siges, at Jordlopperne mange Steder er optraadt ondartet, og det bemærkes, at de mod Sædvane har været ret slemme paa en Del jyske Sandjorder, f. Eks. paa Brande-Thyregodeggen (P. Trosborg) og i Nordslesvig (P. Rasmussen). Ingen af disse Steder var Omsaaning dog nødvendig. Om alvorlige Angreb, der nødvendiggjorde Omsaaning, meldes bl. a. fra Vejleggen (K. V. Kristoffersen), ved Pjedsted (M. Olsen), paa Holstebroggen (P. O. Overgaard) og mange Steder paa Sjælland (P. Grøntved).

Den store, gulstribede Jordloppe (*Phyllotreta nemorum*). Larverne, der minerer i Bladene af Korsblomstrede, særlig Radiser, Majroer og Turnips, fandtes i Kaal ved Taastrup (O. A. Rasmussen). Angrebet var uden Betydning, men Forekomsten i Kaal er ret usædvanlig.

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*) gnavede hist og her, navnlig i Sukkerroer paa Lolland (H. H. Holme Hansen).

Snudebillen *Cnorrhinus plagiatus*, der ogsaa omtaltes i sidste Maanedsoversigt, angreb ved Løgstor en 2 Td.-Land stor Mark med Kaalroer og Turnips. Angrebet var ødelæggende.

Kaalbladhevpsens Larve (*Athalia spinarum*). Fra Nordslesvig skrives: »Et Par Td. Land med Kaalroer paa Løjt Land viste sig meget stærkt angrebet af dette Skadedyr. Der fandtes en hel Del Larver paa hver Plante. Hvor Jorden var leret og knoldet, var Planterne fuldstændig ødelagt, paa mildere, mere bekvem Jord vil de kunne overvinde Angrebet« (P. Rasmussen).

Knoporme (*Agrotis sp.*). Paa Kertemindeeggen udtyndede Larverne Bestanden i flere Runkelroemarker i ret alvorlig Grad (T. K. Ladegaard).

Stankelben (*Tipula paludosa*). Fra Nr. Nebel skrives, at Angrebene i Vaarsæden fortsattes langt ind i Juni (S. M. Sørensen), men efter de fleste Beretninger at dømme har Larverne kun gjort ringe Skade i denne Maaned, medens der som tidligere meddelt forekom mange og alvorlige Angreb i Maj Maaned.

Krusesyge-Galmyg (*Contarinia nasturtii*). Symptomerne er nu ret almindelige i Mark og Have. I en Kaalroefrømark ved Kirke Hyllinge (udplantede Roer) var 75 % angrebet (H. Rasmussen). I Nordslesvig viste sig stærke Angreb i tidligt saaede Kaalroer (P. Rasmussen). Paa

Vejen-Brørupegnen er Angreb almindelige og bidrager i Forening med Kaalflueangreb til, at Markerne ser mindre godt ud for Tiden (J. Dons Christensen).

Fritfluellarver (*Oscinis frit*). Fra Viborgegnen skrives: »Har gjort stor Skade, mest i sentsaaede Havremarker og (som sædvanlig!) mere paa »gul« end paa graa Havre. Ikke helt faa Havremarker maa betegnes som mislykkede paa Grund af Fritflueangreb« (A. B. Andersen). Ogsaa fra Vejen-Brørupegnen meldes om mange, pletvis yderst ondartede Angreb, hvor der er saaet sent (J. Dons Christensen).

Gulerodsfluens Larve (*Psila rosae*). Der forekommer stærke Angreb en Del Steder. Fra Næstved skrives om ganske ødelæggende Angreb i en Del Haver (M. E. Elting). Ved Maribo optræder Larverne saa stærkt som sjældent set. Ødelægger baade Gulerødder og Persille (O. Skov), og paa Tystofte Forsøgsstation begyndte Angrebene paa Gulerødder i Bænk (A. Feilberg). Ved Bagsværd saas et ødelæggende Angreb, hvor det baade gik ud over Frøgulerødder og 1. Aars Gulerødder.

Bedefluens Larve (*Pegomyia hyoscyami*). Fra Haslev meddeles, at der er fundet ret stærke Angreb (B. Munch).

Lupinfluen (*Chortophila tridactyla*) gjorde ved Birkerød Skade paa Bønner, og fra Jylland meldes om et Angreb i Sødlupin. Ca. 1 Td. Land blev totalt ødelagt, idet der i hver eneste Planter Rod fandtes en eller flere Larver (J. Dons Christensen).

Kaalfluellarver (*Chortophila brassicae*) har ofte gjort megen Skade. Var saaledes paa Lolland »af katastrofal Betydning adskillige Steder« (O. Skov). Paa løs, sortsandet Jord paa Toftlundegnen var Skaden betydelig i flere Kaalroemarker. Roerne væltede ved Torvejrperiodens Indtræden (Fr. Heick). Fra Tystofte meldes om ret ondartet Angreb i Haven (A. Feilberg). Ofte ser man dog, at forholdsvis faa Planter falder, selvom Angrebsprocenten er ret høj. Fugtigheden har bevirket, at de voksede fra Angrebet.

Bygfluens Larve (*Chlorops taeniopus*). Fra Mallings skrives: »Paa de mange sent saade Arealer ser man talrige Angreb af Bygfluen« (S. E. Bertelsen).

SKADEDYR PAA HAVEBRUGSAFGRØDER.

Bladlus (*Aphididae*). Angrebene paa Frugttræerne er meget stærke. Værst er de paa Æble (*Aphis sorbi* og *A. pomi*) samt paa Blomme (*Hyalopterus pruni*). Paa Æble er Bladene ofte stærkt krøllede, naar den Røde Bladlus optræder i stort Antal. Flere Beretninger karakteriserer Angrebene som usædvanlig stærke, og man har ofte haft svært ved at holde Lusene nede, især hvor man ikke fik anvendt Nikotin før Blomstringen.

Løbebiller (*Harpalus ruficornis*) optræder talrigt i Aar og gør betydelig Skade paa Jordbær. Ved Herstedvester saas et særligt stærkt Angreb. Praktisk talt hvert Bær var angrebet og plukket for Nødder. Bærrene tørrede ind eller mugnede (Grethe Langsø Nielsen). Flere Steder bemærkede man, at Billerne trængte ind i Beboelseshuse. Særlig generende var de ved Sakskøbing, idet de gnavede af Silketøj, der laa paa Gulvet.

Silkestrømper blev saaledes totalt ødelagt. Denne Form for Skade er ikke tidligere iagttaget!

Smælderlarver (*Agriotes* sp.) Fra Odenseegnen meldes om et stærkt Angreb i Jordbær efter fleraarigt Græs. Der blev udlagt Kartoffelstykker, og ved energisk Indsamling lykkedes det at rense ca. 2 Skp. Land for Larver (P. Gregers Hansen).

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*). Angrebene har været langt svagere end sidste Aar. Fra Midt- og Vestjylland skrives saaledes: »Angrebene har gennemgaaende været godartede og kan for de fleste Lokalteters Vedkommende betegnes som værende uden Betydning« (A. Pallesen). Fra Egnen om Nr. Snede og nordpaa: »Angrebet har været almindeligt, men ikke nær saa ondartet i Aar som i de to foregaaende Aar, hvor det betød en Katastrofe for Æbleavlen paa denne Egn« (N. P. Jensen). Billerne optraadte dog ret ondartet i den vestlige Del af Vejle Amt (Chr. Straarup).

Jordlopper (*Haltica oleracea*). Denne store Jordloppeart angreb Godetia ved Odense. Ogsaa Larverne, der lever paa Bladene, gør Skade.

Øresnudebiller (*Otiorrhynchus* sp.). Fra Skælskør skrives, at det i Øjeblikket særlig gaar ud over Georginer, hvor Angrebet er omtrent ødelæggende. Kaal angribes ogsaa (A. Feilberg).

Bøgeloppen (*Orchestes fagi*) gjorde ved Lekkende stor Skade ved at gnave af de unge Æbler. Gnav uden større Betydning er iagttaget andre Steder.

Bladribbesnudebiller (*Ceutorrhynchus quadridens*). Paa Amager forekom et stærkt Angreb i Blomkaal til Frø. Larverne fandtes i Bladstilke, Hovedstængel, saavel som i Blomsterstandens Stængler, der var helt gennemmineret, saa Dele af Blomsterstanden visnede.

Barkbiller (*Anisandrus dispar*). Denne Art har i Aar gjort sig mere bemærket end tidligere. I en Plantage paa Lolland var ca. 10 % af unge Æbletræer (plantet sidste Aar) angrebet. I en 3. Aars Plantage ved Silkeborg (A. Pallesen) var der et stærkt Angreb; et ringere Angreb fandtes ved Søhus (A. Hvass Johansen), og Blommer blev angrebet ved Silkeborg (A. Dalskov). Billerne synes ikke blot at angribe syge og svækkede, men ogsaa helt sunde Træer.

Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*). Ogsaa denne Hveps har gjort megen Skade, dog er der en Del Beretninger, der lyder paa ingen eller svage Angreb. Andre Steder skrives, »at der intet bliver levnet« (E. Christensen), eller »Angrebene stærke, dog svagere end i 1936« (G. Jensen). Angrebsstyrken er saaledes meget varierende fra Egn til Egn.

Æblehveps (*Hoplocampa testudinea*). Der klages meget over alvorlige Angreb, og det fremhæves, at Vejret i mange Tilfælde har været ugunstigt for rettidig Sprøjtning. Som sædvanlig har Pederstrup været særlig hjemsøgt af Hvepsene. Det hævdes i mange Beretninger, at indtil $\frac{3}{4}$ af de ansatte Frugter har været angrebet. Det synes saaledes, at Angrebene har været endogsaa meget slemme i Aar.

Rosen-Syhvepsen (*Hylotoma rosae*) I en Planteskole i Nordsjælland saas et ualmindeligt stærkt Angreb paa unge Roser. Som Følge af

Hvepsenes Æglægning visnede Skudspidserne helt eller delvis. Tomme Kokoner fandtes i stort Antal i Jordens øverste Lag.

Snareorme (*Hyponomenta* sp.). Fra Maribo skrives, at Larverne optraadte i mægtigt Antal og afbladede Tjørne- og Mirabelhække, hvor Bekæmpelse ikke var anvendt (O. Skov). Ogsaa fra Svendborg meldes om Angreb (H. Larsen).

Jordbærvikleren (*Acalla comariana*). Et Stykke Jordbær (2 Skp. Land) ved Baldersbrønde blev slem tilredt af Viklerne (Grethe Langsø Nielsen).

Æblevikler (*Carpocapsa pomonella*). Man begynder nu at bemærke Angrebene. Fra Skiveegnen meldes om stærke Angreb i ubehandlede Haver, medens der kun er faa stukne Æbler, hvor der er sprøjtet eller pudret 2—3 Gange med Blyarsenat (J. C. Myrhøj).

Harlekinsommerfuglens Larve (*Abraxas grossulariata*) afløvede i en Have paa Fyn Stikkelsbær- og Ribsbuske fuldstændigt (Chr. Greve).

Pæregalmyg (*Contarinia pyrivora*). Talrige Indberetninger lød paa alvorlige eller ødelæggende Angreb. I to Tilfælde mener man at have sporet Virkning af Vanding med Frugttrækarbolineum (A. Gylling, A. Pallesen).

Chrysanthemum-Galmyggen (*Diarthronomyia hypogaea*) er fundet i et Gartneri ved Holte. Vi raader Gartnerne til at undersøge, om de smaa, spidse Galler skulde findes paa Bladene af deres Chrysanthemums!

Selleri-Minerfluen (*Acidia heraclei*) gjorde overordentlig Skade i et Gartneri ved København, og der er fundet stærke Angreb flere Steder i Sydsjælland (P. Helt).

Løgfluens Larve (*Hylemyia antiqua*). Fra Randers skrives om Angreb (ca. 20 %) i adskillige Haver (O. H. Mynster).

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). »Rødt Spind« er udbredt, men synes kun i de færreste Tilfælde at være ondartet. Vejrforholdene har ikke begunstiget Midernes Trivsel.

PROSPER BOVIEN.